

Høgskolen i Telemark

Avdeling for allmennvitenskaplege fag

SLUTTEKSAMEN

Emnekode:	3525 002
Emnenamn:	Examen Facultatum
Studiepoeng for emnet:	10
Omfang av denne eksamenen i % av heile emnet:	60 %
Eksamensdato:	25. mai 2011
Eksamensstad:	Paris
Lengde/tidsrom:	3 timar
Målform:	Bokmål/nynorsk
Ant. sider inkl. framside	3
Tillatne hjelpemidlar:	Ingen
Merknader:	Ingen
Ant. vedlegg:	Ingen

Eksamensresultat finn du etter sensurfall ved å logge deg inn med brukarnamn og passord på StudentWeb (hit.no)

BOKMÅL:

Enten:

- a) Forklar hva som menes med et resonnements setningslogiske form. Finn de følgende resonnementenes setningslogiske form:
  - a. Hvis hvalen føder levende unger, er den et pattedyr
Hvalen er et pattedyr
Hvalen føder levende unger
  - b. Hvis Paris ligger i Afrika, så er alle parisere afrikanere
Paris ligger i Afrika
Alle parisere er afrikanere
  - c. Hvis det regner i London, så er det vått på Trafalgar Square
Det er ikke vått på Trafalgar Square
Det regner ikke i London
  - d. Hvis det regner i London, så er det vått på Trafalgar Square
Det er ikke vått på Trafalgar Square
Det regner i London
  - e. Hvis Ole bor i Østfold, bor Ole i Norge
Ole bor ikke i Østfold
Ole bor ikke i Norge
- b) Hva vil det si at et resonnement er logisk gyldig? Er de ovennevnte resonnementene logisk gyldige? Begrunn svaret (benytt moteksempelmetoden dersom det er relevant).
- c) Drøft, på bakgrunn av det du vet om resonnementers setningslogiske form og logisk gyldighet, følgende påstand: "Ved å bruke hypotetisk-deduktiv metode kan man få absolutt sikker kunnskap om virkeligheten".

Eller:

- a) Vi skiller mellom tre typer av vitenskapelige forklaringer. Gjør rede for disse tre forklaringstyper, hva som typisk kjennetegner deres explanandum og hvilke elementer som inngår i deres explanans.
- b) Innenfor hvilke typer vitenskap hører hver av forklaringstypene hjemme?
- c) Hva menes med metodologisk individualisme og metodologisk kollektivism? Nevn eksempler på vitenskaper der man skiller mellom disse to. Metodologisk individualisme er særlig knyttet til én av forklaringstypene, hvilken?

NYNORSK:

Anten:

a) Forklar kva som ein meiner med den setningslogiske forma til eit resonnement. Finn den setningslogiske forma til dei følgjande resonnementa:

- a. Om kvalen føder levande ungar, er han eit pattedyr
Kvalen er eit pattedyr
Kvalen føder levande ungar
- b. Om Paris ligg i Afrika, så er alle parisarar afrikanarar
Paris ligg i Afrika
Alle parisarar er afrikanarar
- c. Om det regner i London, så er det vått på Trafalgar Square
Det er ikkje vått på Trafalgar Square
Det regner ikkje i London
- d. Om det regner i London, så er det vått på Trafalgar Square
Det er ikkje vått på Trafalgar Square
Det regner i London
- e. Om Ole bor i Østfold, bor Ole i Noreg
Ole bor ikkje i Østfold
Ole bor ikkje i Noreg

b) Kva vil det seie at eit resonnement er logisk gyldig? Er dei resonnementa som blir nemnde ovanfor logisk gyldige? Grunnlegg svaret (nytt moteksempelmetoden dersom det er relevant).

c) Drøft, på bakgrunn av det du veit om setningslogisk form og logisk gyldigheit, følgjande påstand: "Ved bruk av hypotetisk-deduktiv metode kan ein få absolutt sikker kunnskap om røyndomen".

Eller:

- a) Vi skil mellom tre typar av vitenskaplege forklaringar. Gjer greie for desse tre forklaringstypane, kva som kjenneteiknar explanandum i dei og kva element som inngår i deira explanans.
- b) Innanfor kva type vitenskap høyrer kvar av forklaringstypane heime?
- c) Kva meiner vi med metodologisk individualisme og metodologisk kollektivism? Nemn eksempel på vitenskapar der vi skil mellom desse to. Metodologisk individualisme er særleg knytt til ein av forklaringstypane, kva for ein?